

Objavljeno: 05.02.2020.

Vlada.gov.hr

<https://vlada.gov.hr/vijesti/zaborava-nema-i-ne-smije-biti-jer-je-zaborav-zlocina-negiranje-covjeka-i-njegove-ljudskosti/28725>

U Francuskom paviljonu Studentskog centra otvorena je izložba "Ako tebe zaboravim... - Holokaust u Hrvatskoj 1941. – 1945. / zadnje odredište Auschwitz", a prisutnima se prigodno obratio predsjednik Vlade Andrej Plenković.

Obraćanje predsjednika Vlade donosimo u cijelosti:

Dame i gospodo,

Ove godine, 27. siječnja, na Međunarodni dan sjećanja na žrtve Holokausta, u ime Hrvatske, prisustvovali smo međunarodnom obilježavanju 75. godišnjice oslobođenja nacističkog koncentracijskog logora Auschwitz – Birkenau, „tvornice smrti“ u kojoj je ubijeno preko milijun ljudi. Odavanjem počasti koje smo ondje iskazali s dubokim pijetetom, ispred „Vrata smrti“, odaslana je snažna poruka svih prisutnih lidera i preživjelih svjedoka.

Naša generacija, koja je, unatoč svemu, prije nepuna tri desetljeća doživjela ratne strahote i povratak etničkog čišćenja na tlu Europe, ima dodatnu odgovornost u jasnoj osudi tog bezumlja u kojemu je negacija čovječnosti doživjela vrhunac.

Danas se, u okviru obilježavanja te iste 75. obljetnice, nalazimo na otvorenju izložbe, koju je, na inicijativu Ministarstva kulture, priredio Hrvatski povijesni muzej u Francuskom paviljonu u Zagrebu. Ovaj prostor, koji danas vrvi studentskim životom, u vrijeme Nezavisne Države Hrvatske bio je mjesto osobitog stradanja Židova iz Zagreba i drugih hrvatskih krajeva, ispred kojega su – skriveni od pogleda, uz prugu – bili sabirani i deportirani željezničkim vagonima u koncentracijske logore.

Današnja izložba otvara se u Francuskom paviljonu jer je ovo mjesto s kojeg su naši sugrađani, Židovi i ostali, deportirani ne samo u Auschwitz nego još u većem broju u

logore i mjesta egzekucije na području NDH – posebno u Jasenovac.

Izložbom Hrvatskog povijesnog muzeja, simboličnog naslova „*Ako tebe zaboravim...*“ iskazana je poruka koju je hrvatska Vlada u njezinom sadržaju prepoznala i stoga i prihvatila pokroviteljstvo. Poruka je da zaborava nema i ne smije biti, jer je zaborav zločina negiranje čovjeka i negiranje njegove ljudskosti.

„*Ako tebe zaboravim*“, prestajem biti čovjek.

„*Ako tebe zaboravim*“, prestajemo biti ljudi.

A zaboravljamo svaki put kada, kao pojedinci ili kao zajednica, propustimo ustati protiv bilo kojeg oblika diskriminacije i kada ne ustanemo jasno i glasno za vrijednosti zaštite ljudskog dostojanstva, ravnopravnosti i dijaloga. Zaboravljamo svaki put kada propustimo jasno progovoriti o Holokaustu, i osobito o tragičnim posljedicama nedemokratskog, totalitarnog i rasističkog ustaškog režima u Hrvatskoj od 1941. do 1945.

U tome je vrijednost ove izložbe jer jasno ukazuje na sustav terora uspostavljen na području Nezavisne Države Hrvatske protiv židovskog, srpskog i romskog stanovništva, te protiv hrvatskih antifašista i demokrata, koji su protiv toga bili ustali.

Ova izložba je u skladu s nastojanjima, politikom i stavom Vlade koji je da svi društveno-politički, stručni, znanstveni, a napose odgojno-obrazovni mehanizmi moraju pronaći svoje mjesto u njegovanju kulture sjećanja. Moraju pronaći svoje mjesto u angažmanu na traženju istine, savladavanju podjela i izgradnji budućnosti, u kojoj će tolerancija, dijalog te međusobno uvažavanje, postati temelj i trajni zalog mira.

Slobodna i demokratska Hrvatska uvijek je bila i jest spremna prezentirati bolne i tragične teme iz svoje prošlosti i jasno osuditi NDH.

Istodobno ovo je prilika da još jednom odamo priznanje i prisjetimo se svih hrabrih pojedinaca koji su se, izlažući vlastiti život, suprotstavili nepravdi i zlu da bi spasili svog bližnjeg. Među njima, posebno mislim na 118 hrvatskih Pravednika među narodima, kojima se danas kao narod ponosimo. Mislim pritom i na blaženog Alojzija Stepinca, koji je pokazao rijetku hrabrost u tadašnjoj Europi i osobno je zaslužan za spašavanje brojnih Židova.

Ova izložba dio je suočavanja s prošlošću i još jednom je pozdravljam, upravo na ovom simboličnom mjestu. Osobito pozdravljam što je izložba nastala zajedničkim naporima i trudom svih relevantnih dionika, suradnika i svjedoka povijesnih događanja. Nadam se da će ova izložba široj javnosti, a posebno mladima, koji se često kreću prostorom Studentskog centra, dati prikaz jednog tragičnog razdoblja hrvatske povijesti na temelju povijesnih izvora i osobnih sudbina.

Vjerujem da će izložba pridonijeti shvaćanju razmjera zločinačkih ideologija rasizma i antisemitizma, iz kojih je proizišao najmračniji period europske i svjetske povijesti, ali isto da će nas potaknuti na promišljanje o svim oblicima totalitarizama. Vjerujem i nadam se da će nam iskustvo pripreme ove izložbe pomoći i u projektu novog nacionalnog postava Republike Hrvatske u Državnom muzeju Auschwitz–Birkenau u Poljskoj.

Zahvalan sam što su danas ovdje među nama prisutni svjedoci čije svjedočanstvo nam treba biti trajna opomena. Oni nam trebaju biti i poticaj da svi skupa damo svoj doprinos kako bi i mlađe generacije – u vremenu raširenog digitalnog i anonimnog govora mržnje – bile svjesne kamo vodi nizbrdica koja počinje s uvredama i negiranjem ljudskosti svojih neistomišljenika.

U tom pogledu, zahvaljujem također Ministarstvu kulture, Hrvatskom povijesnom muzeju, autoricama, svim suradnicima, Hrvatskom državnom arhivu, židovskoj zajednici te svima koji su pomogli da se ova izložba održi.